

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Данаил Борисов Петров, дмн, FETCS – национален консултант по гръдна хирургия; началник на Клиника по гръдна хирургия при СБАЛББ „Света София”

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност "Професор" за нуждите на Катедра по хирургически болести, УНС по Гръдна хирургия на МУ „Проф. д-р Парашкев Стоянов“, Варна

Конкурсът е обявен в Д.В. бр.36/16.04.2013г. и доц. д-р Радослав Радев, дм. е единствен кандидат.

Доц. Радев е роден на 12.07.1953 година. Завършва средно образование в Математическа гимназия, гр. Русе (1971 год.) и висше образование в Медицински Факултет, Медицинска Академия - София (1973-1979).

Професионалния му път започва от Хирургическо отделение, ОРБ - Толбухин (1979 – 1981) и Хирургически кабинет, Поликлиника гр. Девня (1981 – 1983). След конкурс е избран за асистент в Клиника по Сърдечно-съдова хирургия, МУ, Варна (1983). От 1986 год. е старши асистент в Клиника по Гръдна хирургия, МУ, Варна, а от 1989г. е главен асистент. След защитена научно-образователна степен “Доктор” (2000) на тема „Торакоскопия в спешната и неотложна гръдна хирургия“. През 2004 година придобива научното звание доцент. Ръководител на Катедра по хирургически болести – МУ, Варна от 2004 до 2011 год. Бил е член на Академичен Съвет, на Факултетен Съвет и на Научен съвет по хирургия на Медицински Университет – Варна.

Понастоящем е началник на Клиника по Гръдна хирургия – УМБАЛ “Св. Марина” – Варна и е Декан на Медицински Факултет, МУ- Варна.

Притежава специалност по хирургия (1986) и по гръдна хирургия (2001). Специализирал сърдечна хирургия в Медицинска Академия, София (1984).

Член на Българско хирургично дружество, на Съюз на учените в България, на Национален съсловен съюз на лекарите-хирурзи и на БАГССХ (Българска асоциация по гръдна, сърдечна и съдова хирургия). Член на Редакцията на сп. „Сърце –Бял дроб” и на БЛС (Български лекарски съюз) – Член на Управителния съвет, РК - Варна

В настоящия конкурс за професор доц. д-р Радослав Радев се представя с хабилитационен труд „Инвазивни методи в гръдната хирургия“ и 119 научни разработки. От тях 45 са реални публикации в български научни списания (32), монографии (3), учебници (2) и "Сборник тестове и клинични задачи по хирургия" (1).

В чужди списания са публикувани 13 научни труда, като 10 от тях са абстракти от съответни международни конгреси (суплементи на Thyroid, Endocrine Journal, Acta endocrinologica-Romania, Turkish Journal of Endocrinology and Metabolism, Timisoara Medical Journal). В Thyroid са публикувани един случай от практиката и още един случай в раздела „Образи в тироидологията”. В сборник от международен конгрес (12th International Congress of Endocrinology, Lisbon, August 31- September 4, 2004, Medimondpress (1065-1069) е публикувана изцяло една научна разработка.

На конгреси, конференции и симпозиуми в страната са изнесени 41 доклада, а други 20 доклада са представени на международни конгреси (европейски и регионални).

От публикациите в списания, монографии и учебници доц. Радев е първи автор в 13 статии; втори автор в 38 статии и трети автор в 7 статии. От научните доклади разпределението е както следва: първи автор в 6 доклада; втори автор в 40 доклада и трети автор в 15 доклада.

Хабилитационният труд на кандидата „Инвазивни методи в гръдната хирургия“ е рецензиран от мен при публикуването му като монография. В нея той обобщава най-новите методики за инвазивна диагностика и стадиране в гръдната хирургия, уточнени са показанията им, подробно е описано техническото им приложение, както и възможните усложнения.

Научните разработки на доц. Радев са основно в три направления:

(1) Гръдна хирургия.

(а) *Ендоскопска анатомия на плевралната кухина (дисертационен труд, 2 монография, 1 учебник).* По време на ендоскопско изследване анатомията на плевралната кухина, белия дроб и медиастинома се различава съществено от визуалния образ при открита торакотомия, което се обуславя от специфични фактори. За първи път у нас е направено детайлно описание на нормалния ендоскопски образ на органите и структурите в гръдния кош по време на видео-торакоскопско изследване, което спомага за правилна преценка на патологичните промени при различни нозологични единици и е от изключителна важност за всеки хирург при първите му стъпки в овладяване на видео-торакоскопската техника.

(б) *3-D Торакоскопия (дисертационен труд, 1 монография, 1 учебник).* С натрупване на опит в приложението на видео-торакоскопията се установиха някои несъвършенства на

използвания ендоскопски инструментариум, свързани предимно с оптичните системи, поради това, че полученият образ е двуизмерен и не дава информация за разположението на изследвания обект в третото пространствено измерение. За пръв път в България се въвежда в клиничната практика триизмерна торакоскопия и е направена е сравнителна оценка на предимствата и недостатъците на 3D торакоскопията в клинични условия.

(в) *Диагностика и лечение на спонтанен пневмоторакс (дисертационен труд, 2 учебника, 2 публикации)*. Съществуват все още нерешени проблеми в диагностиката и лечението му. Проучени и описани са морфологичните промени на белия дроб и плеврата при спонтанен пневмоторакс. Извършен е сравнителен анализ на диагностичната стойност на клиничното, рентгенологично и ендоскопско изследване при спонтанен пневмоторакс. Изработен е диагностично-лечебен алгоритъм, приложим в клиничната практика при спонтанен пневмоторакс.

(г) *Диагностика и лечение на гръдни травм (дисертационен труд, 2 монографии)*.

Поставянето на точна диагноза на пато-морфологичните увреди при травми на гръдния кош е от съществено значение за изграждане на правилна и бърза лечебна тактика. Конвенционалните методи за диагностика не дават напълно достоверна информация за интраторакалните травматичните поражения, което налага търсенето на допълнителни диагностични възможности.

Доц. Радев върху голям клиничен материал провежда проучвания за диагностичната и лечебна стойност на видео-торакоскопията при пациенти с гръдни травми. Оценени са и са описани посттравматичните лезии на гръдната стена и вътрегръдните органи при гръдни травми. Систематизирани са индикациите за приложение на видео-торакоскопското изследване при гръден травматизъм. Направен е сравнителен анализ на диагностичната стойност на рентгеновите и ендоскопските методи за изследване при гръдни травми. Създаден е диагностично-лечебен алгоритъм при пациенти с гръдни травми, утвърден в клиничната практика.

Предложена и въведена в клиничната практика е методика за транспариетално интраплеврално обезболяване при гръдни травми – лесно изпълним и ефективен метод, позволяващ бърз и адекватен контрол на болката и преодоляване на дихателната недостатъчност.

(д) *Диагностика и лечение на плеврални излив (дисертационен труд, 2 монографии, 1 учебник)*. Независимо от значителните постижения в хирургията, антибактериалната терапия и микробиологията, въпросите за диагностиката и лечението на бенигнените плеврални изливи остават актуални и до днес. Неправилното третиране на такива пациенти, неоправданото продължителното консервативно лечение и липсата на достоверна информация за реалните патоморфологични изменения на вътрегръдните органи води до развитие на трудно овладяеми усложнения.

На базата на собствен опит са предложени индикации за приложение на ендоскопско изследване при пациенти с плеврални изливи. Извършено е проучване и детайлно описание на патоморфологичните промени на вътрегръдните органи при плеврални изливи с различна етиология. За първи път у нас е разработен и приложен методът на видеоасистирана миниторакотомия при лечението на бенигнени плеврални изливи. Внедрен е в клиничната практика метод на двоен интраплеврален дренаж и лаваж на плевралната кухина. За първи път у нас е разработен и приложен метод на видео-асистиран торакоскопски дебридман при гнойни заболявания на плеврата. Изработен е диагностично-лечебен алгоритъм, приложим в клиничната практика при бенигнени и малигнени плеврални изливи.

-Внедрена в клиничната практика и анализирана диагностичната стойност на прицелната биопсия под ендоскопски контрол. Проучени и актуализирани са индикациите за плеврален дренаж, съвременни методи за диагноза на метастатични плеврални изливи, експериментална плевродеза със сребърен нитрат и приложение на аргон – плазмения коагулатор в гръдната хирургия.

(е) Заболявания на белия дроб и перикард (4 статии). Разгледани са диагностиката и лечението на сравнително редки случаи на белодробна форма на актиномикоза, билио-бронхиални фистули с различна етиология и метастатични перикардни изливи.

(ж) Дренаж на плевралната кухина (2 монографии и глава от учебник). Дренирането на плевралната кухина е хирургична методика, която се използва ежедневно в хирургичната практика. Независимо от честото ѝ приложение незнанието на индикациите, контраиндикациите и хирургичните техники за изпълнението ѝ предизвиква спорове и води понякога до серозни грешки..

В обстоен монографичен труд са представени патофизиологията и анатомията на плевралната кухина, индикациите, контраиндикациите, хирургичната техника и възможните усложнения при дренаж на плевралната кухина. Утвърден е дренажът на плевралната кухина след частична белодробна резекция с един дрен. Трудът е много добро помагало за специалисти и докторанти по медицина.

(2) Хирургия на щитовидната жлеза (37 публикации). Хирургичното лечение е основен елемент от комплексната терапия на подозната патология на щитовидната жлеза. В последните години в клиничната практика се използват различни хирургични техники, като особен интерес предизвикват минималноинвазивните методи и използването на аргон-плазмената резекция и хармоничния скалпел. В този раздел са основните публикации и приноси на автора.

Проучени са клинико–морфологичните характеристики на тироидния карцинома в България през последните десетилетия. Биопсия на сентинелен лимфен възел и минимален открит достъп при тиреокарцином са съобщени за първи път в България. Прецизирано е хирургичното поведение при локално авансирал тиреоиден карцином и неговите усложнения (цитиран в чуждестранни списания труд) и е представен модифициран алгоритъм за лечението му.

Уточнени са показанията за оперативно лечение при тиреоидит на Хашимото (цитирана в чуждестранни списания статия) и за аргон-плазмена тиреоидна резекция.

Утвърден е минимално-инвазивният открит достъп в тиреоидната хирургия. Представени са същността, показанията и противопоказанията, обемът на резекция, възможностите за селективни резекции, включително при тиреоиден карцином.

Приложението на аргон-плазмени резекции и на хармоничния скалпел в тиреоидната хирургия е описано за първи път в България. Представени са същността, показанията и предимствата му, както и възможностите за употреба с конвенционален достъп и при минимално инвазивни резекции.

За първи път в България са съобщени възможностите на хармоничния скалпел при оперативното лечение на вторичен хиперпаратиреоидизъм.

(2) Съдова хирургия (1 публикация).

Осъществено е измерване и установяване на ролята на периферното съдово съпротивление при определяне на вида на инфраингвиналната артериална реконструкция.

При анализа на научните трудове на доц. Радев могат да се изведат следните **приноси с научно-приложен характер**:

1. Направено е детайлно описание на нормалната ендоскопска анатомия на вътрегръдните органи.
2. На базата на видео-торакоскопския образ са описани и систематизирани ендоторакалните увреждания при спешни и неотложни състояния в гръдната хирургия.
3. Изработени са показания за приложение на видео-торакоскопията при спешни и неотложни гръдни заболявания.
4. За първи път у нас са въведени методите на ВАТД и ВАМТ при лечението на плеврален емпием.
5. Изработени са диагностично-лечебни алгоритми за унифициране на лечебния процес при някои спешни и неотложни заболявания в гръдната хирургия.

6. Извършена е съпоставка на диагностичната стойност на рентгеновото и торакоскопско изследване при пациенти с травми на гръдния кош.
7. За пръв път в България е внедрена в клиничната практика три-дименционална торакоскопия. Методиката е описана подробно, като са изтъкнати предимствата ѝ пред конвенционалната VATS.
8. Разработена и внедрена е методика на транспариетално интраплеврално обезболяване при болни със закрити гръдни травми.
9. За първи път у нас е въведено интраоперативното изследване на сентинелен лимфен възел при тиреоиден карцином, позволяващо по-добро стадиране и изготвяне на оптимизирана стратегия на поведение.
10. Разработени и въведени са в клиничната практика тиреоидните резекции с минимално-инвазивен открит достъп (МИОД) с конвенционални инструменти.
11. Разработена и въведена е нова методика на аргон плазмена тиреоидна резекция, като са определени показанията и противопоказанията за приложение, а така също и предимствата ѝ спрямо конвенционалните резекции.
12. Разработена е и въведена е нова методика на “бръснештата “ ексцизия на трахеята с аргон плазмен коагулатор при болни с локално авансирал в стената на трахеята тиреоиден карцином.
13. В клиничната практиката е утвърден диагностично-терапевтичен алгоритъм за поведение при болни с тиреоидни възли с включване на съвременни, открити минимално инвазивни методи за оперативно лечение с конвенционални инструменти.
14. Разработена е и е внедрена в клиничната практиката методика на резекция на щитовидната жлеза с хармоничен скалпел през класически достъп.
15. За първи път в клиничната практика у нас е използван хармоничен скалпел при хирургично лечение на вторичния хиперпаратиреоидизъм.

Научните трудове на доц. Радев са цитирани 27 пъти, от които 12 от български автори и 15 пъти в чуждестранна медицинска литература, включително и в престижни научни издания, като учебникът по гръдна хирургия “Pearson’s Thoracic and Esophageal Surgery”. Справката за цитиранията е изготвена въз основа на прегледани de visu източници в автоматизираната информация от чуждите бази-данни Web of Knowledge, Scopus и Google Schola и справка от Централната медицинска библиотека. Не приемам едно от цитиранията на български автор (Ненков), тъй като става дума за самоцитиране.

Общият импакт факторът от публикациите на доц. Радослав Радев е 8,477.

Научните публикации на доц. Радев корелират с неговия богат професионален опит, натрупан в голямо академично лечебно заведение. Кандидатът е изграден планов и спешен хирург и научните му интереси са разнообразни.

Доц. Радев е дългогодишен преподавател на студенти по медицина, докторанти и лекари, специализиращи гръдна хирургия. Приложената справка за учебната му натовареност е над изискуемия норматив. Под негово ръководство са защитени 2 доктурантури, 2 са пред защита и още 2 в процес на разработка. Бил е рецензент на дисертационни трудове за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на трима дисертанти. Ръководител е на специализацията по гръдна хирургия на 3 специализанти. Член е на изпитна комисия за придобиване на специалност по гръдна хирургия.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доц. д-р Радослав Стоянов Радев, дм е утвърден хирург в национален мащаб с богат опит в управление на медицинската дейност на високи клинични и академични нива. На базата на голям клиничен материал от научните му трудове се извеждат редица приноси, като са въведени нови оперативни методики и са създадени алгоритми за диагностика и терапевтично поведение. Научнатите му разработки, активната му преподавателска дейност и представените документи отговарят на изискванията на Правилника за развитие на научния състав на Медицински университет - Варна, поради което си позволявам да препоръчам на почитаемото жури да присъди на доц. д-р Радослав Стоянов Радев, д.м. академичната длъжност "Професор".

24.06.2013 г.

София

С уважение:

(проф. Д. Петров, FETCS)